

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 1. julija 1868. ~

Gospodarske stvari.

Stroški in dohodki od molzne krave na leto.

Vsaka živina, tedaj tudi krava potrebuje hleva, klaje, postrežbe itd. in prevdaren gospodar mora šteti vse stroške, ki jih ima leto in dan, da vé, pri čem da je s svojimi stroški in dohodki.

Vemo sicer, da kmetje navadno ne računijo (ne rajtajo) na drobno; al do tega morajo tudi oni priti, da vejo, ali gre s kmetijo njihovo naprej ali nazaj. Dokler ni bilo davka toliko, kakor ga je dandanes, ni bilo treba, da bi bil gospodar vsak krajcar štel, al zdaj je treba, da mu nenadoma ne zapoje boben.

Štejmo tedaj vse, kolikor ena krava stroškov prizadene po računu, kakor ga je delal „Der stei. Landb.“ tako-le: Ako dobí molzna krava na dan 24 funtov sená ali senéne vrednosti in pa 6 funtov slame za steljo, tedaj znaša to na leto 8760 funtov sená (cent po 75 kraje.) 65 gold. 70 kr.
22 centov slame po 40 kr. 8 „ 80 „
Plača za deklo (ena dekla na 12 krav, 40 gold. za lon in 120 gold. za živež itd. znaša 160 gold. skupaj, tedaj za eno kravo 13 „ 34 „
Obresti (činž) in delež poplačevanja od 75 gld., ktere krava veljá, unih po 6, teh pa tudi po 6 od sto, znašata 9 „ — „
Za hlev 6 „ — „
Za asekuracijo 1 „ 50 „
Za živinozdravnika, sol, olje 4 „ — „
skupaj 108 gold. 34 kr.

To so stroški.

Če krava počez vsaki dan dá po 4 bokale mleka, znaša to na leto 1460 bokalov brez tega, ki ga je tele posesalo. Cenimo bokal mleka po 6 kr., tedaj znaša vrednost mleka 87 „ 60 kr.
tele, ki ga je storila krava 8 „ — „
po takem znašajo dohodki 95 gold. 60 kr.

Ako odbijemo te dohodke od stroškov, ostane še stroškov 12 gld. 74 kraje. — Al zdaj še nismo šteli gnojá, ki smo ga dobili od krave in ga smemo pričakovati od gori omenjene klaje. Iz 110 centov sená in slame se pridela 225 centov gnojá; cent gnojá moremo najmanj ceniti na 15 kr., tedaj 225 centov po 15 kr. znaša 33 gold. 75 kr., po takem znaša čisti dohodek od ene molzne krave 21 gold. na leto.

Vsi stroški kakor tudi mleko so tako cenjeni, da ni nič prenapeto. Rekel bo morebiti kdo: „saj imam hlev, kaj bom tedaj stanovanje krave v njem še posebno računil?“ Kaj, dragi moj, si si hlev zidal brez

stroškov? Drug utegne reči: „kaj bom še činž rajtal od krave?“ Dragi moj, ali nisi za denar kupil krave ali si jo s stroški domá priredil? Krava je kapital in vsak kapital mora biti naložen na činže (obresti).

Tako računí prevdaren gospodar.

Glasi za napravo vrtnarske družbe na Kranjskem.

Kdor pogleda tržne dni na sejm v Ljubljani, čudi se, koliko in dobre zelenjadi in družih vrtnarskih pridelkov je na prodaj vsak letni čas. Vendar še več bi se dalo storiti.

Poglejmo, kaj in kako.

Pri tukajšnjem vrtnarstvu je to gotovo napačno, da skor vsak prijatelj vrtnarstva samotež za-se dela in da še rad skriva, kar ima, le da nimajo drugi. Drugod se take reči že prav pogostoma nahajajo in niso nobene posebnosti več.

Posebno hvalo zaslužijo Krakovčanke in Trnovčanke, ki se nevtrudljivo gibljejo na svojih vrtih od zora do mraka; one pridelajo na majhnih prostorčkih sila veliko. O krakovskem in trnovskem vrtnarstvu moremo reči, da jih ne prekosí nobena dežela v obilnem pridelku. In to je vzrok, da je navadna zelenjad v Ljubljani tako po ceni, in se prodaja tudi na doljno Štajarsko in na Tržaško. Na istem prostoru, z istim gnojem in z isto skrbjó bi pa se dale še druge več vredne reči pridelati, ktere v Ljubljano od drugod dobivamo in dragó. Naj spomnimo tu le semen žlahne povrtnine za prikuho, iz kterih mesto Bamberg na Bavarskem toliko skupi, da se živí od te kupčije čez 800 vrtnarskih družin, in Bamberg je veliko manjše mesto memo Ljubljane in kraj ni nič bolj ugoden vrtnarstvu kakor pri nas.

Dajmo premisliti: ali bi se na Kranjskem, kjer je svet na tako male kosce razdeljen, iz mnozih zemljišč ne dalo veliko več dobička vleči, ako bi se obdelovala kakor vrti in se pridelovale žlahna povrtnina in tako imenovane kupčijske rastline? Ali nam ne kaže deteljno naše seme, kterege se veliko prodá v tuje dežele, da bi se dala taka kupčija še odpreti drugim pridelkom, ako bi jih imeli?

Poglejmo na špargelj. Še le malo let je, kar so na kmetih začeli špargelj pridelovati in to z dobičkom, za kterege se nekđaj še nobeden zmenil ni. Ljubljanski mah (morast) je kaj ugoden špargeljnu; če pa nekteri mislijo, da je to že dosti, da pridelajo le veliko špargeljna in jim ni mar, da bi ravnali tudi lep in dober špargelj, v malo letih se bojo prepričali, da bo njih špargelj tako slab, da kupci ne bojo marali za-nj.

Ker sta v Ljubljani zemlja in podnebje ugodna za vsako povrtnino, pač bi jo tukajšnji vrtnarji dobro opra-